

T'imagines la vida sense ell de Isabel-Clara Simó

Dissabte 28 de novembre

10:30h

Biografia

Isabel-Clara Simó Monllor neix a Alcoi, comarca de l'Alcoià, el 4 d'abril de 1943. Estudia a l'acadèmia que dirigia el seu pare, a Alcoi: «El meu pare era mestre. Tenia una acadèmia, on jo em vaig educar. I va deixar una petjada important al poble d'Alcoi. Fins i tot li han obert un carrer. [...] Ell estava educat en un col·legi francès, i per tant jo coneixia bé la cultura francesa, de petita. Em va ensenyar la tolerància en la vida. Era un home liberal, molt decimonònic, en el sentit bo de la paraula. I la meua mare era una dona molt temperamental, amb molt de nervi. I de la barreja de tots dos he sortit jo.» (*El Temps*, març de 1994).

Isabel-Clara Simó es llicencia en Filosofia a la Universitat de València, on fa coneixença amb els primers grups nacionalistes sota el mestratge de Joan Fuster. Es dedica a l'ensenyament, que exerceix primer a Bunyol (Altiplà de Requena), després a Figueres (Alt Empordà), on ocupa una plaça de professora a l'institut de batxillerat Ramon Muntaner. El 1968 es casa amb el periodista Xavier Dalfó, fundador de *Canigó*, aleshores de publicació mensual, que tenia prohibit, explícitament, publicar cap article en català: «Jo li vaig suggerir que férem un algun article a veure què passava, i al final, amb el meu català trontollant, el vaig fer. El vam publicar i va fer tanta il·lusió que tothom a Figueres me'n parlava. I en vam fer un altre, i de mica en mica, de sobte, ens vam trobar amb una revista en català que tenia un article petit al final en castellà, per a poder fer la trampa del bilingüisme.» (*El Temps*, març de 1994). Després de diversos expedients, escorcolls domiciliaris, detencions, judicis i lluita per tirar endavant la publicació, amb la democràcia, *Canigó* plega perquè en paraules de l'autora «el problema va ser que quan es va normalitzar la situació, nosaltres érem massa radicals. I amb les primeres institucions democràtiques notem que tothom tenia subvencions o publicitat excepte nosaltres. Vam veure que aquesta competència no la podíem resistir a la llarga i vam pensar que era millor morir amb dignitat.»

A Figueres neixen dos dels seus fills, Cristina i Xavier, i el 1973 s'instal·la amb la família a Barcelona, on neix la seva filla Diana. Treballa a l'Institut Sant Josep de Calassanç i s'examina de les assignatures de la carrera de Periodisme. Des del 1972 fins al 1983 dirigeix *Canigó*, convertit en setmanari, des d'on esperona i dona veu a les generacions de joves escriptors. De catedràtica d'institut passa a exercir durant quatre anys a la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Pompeu Fabra, mentrestant, es doctora en Filologia Romànica.

Membre de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, ocupa el càrrec de vicepresidenta al Principat durant el període 1985-1988. El 1996 és nomenada delegada del Llibre del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, en l'etapa que aquest organisme va passar a formar part de la Institució de les Lletres Catalanes, càrrec que exerceix fins al 1998. El 1999 la Generalitat de Catalunya li atorga la Creu de Sant Jordi.

Al llarg de quatre dècades **Isabel-Clara Simó** publica amb una enorme regularitat i un gran domini de l'ofici d'escriure una cinquantena llarga de títols, principalment de narrativa però també de poesia, teatre, assaig, guions radiofònics i televisius, prosa memorialística i traducció; a més dels articles publicats en premsa.

El 1978 inicia la seva trajectòria literària amb la concessió del Premi Víctor Català, amb el recull *És quan miro que hi veig clar* (1979), en el qual ja es pot entreveure el camí que seguirà la producció de ficció de l'autora: una literatura d'ulls cap enfora, que pren com a referent el món real i interpel·la el lector des de la realitat quotidiana. Publica *Alcoi-Nova York* (1985), *Històries perverses* (1992), guardonat amb el premi Crítica Serra d'Or, on l'autora fa patent la preocupació per la violència inútil, tema que té continuació a *Perfils cruels* (1995). *Dones* (1997) és objecte, l'any 2000, d'una versió cinematogràfica amb guió de Jordi Cadena i direcció de Judith Colell. Després de l'èxit de *Dones*, **Isabel-Clara Simó** elabora una caricatura mordaç de l'univers masculí a *Estimats homes (una caricatura)* (2002), que segueix el 2010 amb el recull de narrativa *Homes*. El 2004 publica *Angelets*, amb el qual analitza el cantó fosc de la infantesa.

En les seves novel·les, igual com en els contes, **Isabel-Clara Simó** vol retratar les diferents facetes de la "comèdia humana". La seva novel·lística recrea personatges complexos que mantenen relacions conflictives i que l'autora presenta en relats ben estructurats i amb un acurat treball de llenguatge. Destaquen, entre d'altres, *Júlia* (1983), basada en els fets històrics de la Revolució del «Petroli» a l'Alcoi de finals del segle XIX; la novel·la psicològica *T'estimo Marta* (1986); *Els ulls de Clídice* (1990), on explica la relació de tres persones en un cercle tancat; *La veïna* (1990), on presenta un antiheroi que es veu obligat a investigar un assassinat del qual és inculpat; *La Nat* (1991), un relat amb rerefons de crítica social; *La salvatge* (1993), elegia de Dolores Mendoza guardonada amb el Premi Sant Jordi, traduïda a nombrosos idiomes i amb reedicions constants; *El Mossèn* (1994), biografia novel·lada de Jacint Verdaguer, de la qual es va fer una adaptació

radiofònica a Catalunya Ràdio; *La innocent* (1995), Premi València de Literatura; *El professor de música* (1998), una novel·la ambiciosa i exigent amb el lector, guardonada amb el Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians; *El gust amarg de la cervesa* (1999); *T'imagines la vida sense ell?* (2000), on refà la història d'un crim perfecte, com a venjança de trenta anys d'agressions psicològiques; *Hum... Rita! L'home que ensumava dones* (2001), Premi Octubre-Andròmina de narrativa; *Amor meva* (2010), Premi Joanot Martorell o *Els invisibles* (2013), entre altres.

També cal destacar l'enorme acceptació de les novel·les publicades en col·leccions per a joves: *Raquel* (1992) amb prop de trenta reedicions; *Joel* (1996), que ha estat traduïda al castellà i a l'euscar; *De nom, Emili* (1998), *Dora diu que no* (2006), *Els ulls de l'assassí* (2006) i *El meu germà Pol* (2008). Ha elaborat guions per a ràdio i televisió, com ara *El braçalet* (1988) per a Catalunya Ràdio i la telesèrie *La granja* (1989-1990) de TV3, juntament amb altres guionistes. Fa diverses incursions en teatre, amb les obres *Còmplices*, representada per Pep Cortès a Granollers el 2003 i *La visita*, amb la qual rep el Premi de Teatre Ciutat d'Alcoi.

A més de la seva reeixida carrera com a narradora cal destacar també la seva tasca periodística, iniciada amb els primers articles a *Canigó* i ampliada a partir de 1999 a la columna diària "De Fil de Vint", del diari *Avui*. **Isabel-Clara Simó** hi desenvolupa un articulisme compromès, combatiu i amb un fil d'ironia, que aconsegueix fidelitzar a un gran nombre de lectors. El 2003 en recull els millors articles al volum *En legítima defensa*. També col·labora habitualment a *Serra d'Or*, *El Temps* i *El País*.

És autora, entre altres, dels assajos *Sobre el nacionalisme* (2000), on dialoga sobre la identitat catalana en l'actualitat; *Si em necessites, xiula* (2005), un sentit homenatge a Montserrat Roig; *Adéu, Boadella* (2008), on polemítza amb el conegut dramaturg català i *Cartes d'independència a la vora d'una tassa de te* (2011), juntament amb l'escriptora Patricia Gabancho.

Tant en el seu vessant de periodista com en el d'escriptora i de personatge públic -amb aparicions freqüents en tertúlies a la ràdio i a la televisió- **Isabel-Clara Simó** ha mantingut sempre un ferm compromís amb la seva condició de dona d'esquerres i amb la defensa de les llibertats individuals i col·lectives.

El 2013 és nomenada filla predilecta i reconeguda amb la medalla d'Or de la seva ciutat natal, Alcoi, i també rep el Premi Jaume Fuster dels Escriptors en Llengua Catalana, atorgat per votació directa del col·lectiu d'escriptors.

Amb reedicions constants de la seva obra i traduccions a diversos idiomes, **Isabel-Clara Simó** és una de les figures més populars de la literatura actual en català.

Obra

Poesia

- *ABCDARI*. Alcoi: Marfil, 1995.
- *El conjur*. Barcelona: Edicions 62, 2009.

Novel·la

- *Júlia*. Barcelona: La Magrana, 1983; 4a ed. 1995.
- *Ídols*. Barcelona: La Magrana, 1985; 3a ed. 1995.
- *T'estimo, Marta*. Barcelona: La Magrana, 1986; 3a ed. 1995.
- *El mossèn*. Barcelona: Plaza & Janés, 1987; 4a ed. 1989.
- *Els ulls de Clídice*. Barcelona: Edicions 62, 1990; 1994.
- *La veïna*. Barcelona: Àrea, 1990.
- *Una ombra fosca com un núvol de tempesta*. Barcelona: Àrea, 1991.
- *La Natí*. Barcelona: Àrea, 1991.
- *El mas del Diable*. Barcelona: Àrea, 1992.
- *La salvatge*. Barcelona: Columna, 1994; 18a ed. 2003.
- *La innocent*. Barcelona: Columna, 1995; 2005.
- *El professor de música*. Barcelona: Columna, 1998.
- *El gust amarg de la cervesa*. Barcelona: Columna, 1999; 2002.
- *T'imagines la vida sense ell?* Barcelona: Columna-Cercle de Lectors, 2000 / *La vida sense ell*. Alzira: Bromera, 2013 (ed. revisada per l'autora)
- *Hum... Rita! L'home que ensumava dones*. València: Editorial 3i4, 2001.
- *L'home que volava en el trapezi*. Barcelona: Columna, 2002.
- *Adéu-suau*. Barcelona. Edicions 62, 2006.
- *El caníbal*. Barcelona: Columna, 2007.
- *Amor meva*. Barcelona: Edicions 62, 2010.
- *Un tros de cel*. Alzira: Bromera, 2012.
- *Els invisibles*. Barcelona: Amsterdam, 2013.
- *L'amant de Picasso*. Alzira: Bromera, 2015.

Narrativa breu

- *És quan miro que hi veig clar*. Barcelona: Selecta, 1979.
- *Bresca*. Barcelona: Laia, 1985.
- *Alcoi-Nova York*. Barcelona: Edicions 62, 1987; 2006.
- *Històries perverses*. Barcelona: Edicions 62, 1992; 2002.
- *Perfils cruels*. Barcelona: Edicions 62, 1995.
- *Dones*. Barcelona: Columna, 1997.
- *Contes d'Isabel*. Barcelona: Columna, 1999.
- *Estimats homes (Una caricatura)*. Barcelona: Columna, 2001.
- *Angelets*. Barcelona: Edicions 62, 2004.
- *Bons desitjos*. Barcelona: Ara Llibres, 2008.
- *Homes*. Alzira: Bromera, 2010.
- *Relats amb tracte: tracta'm bé. Campanya de prevenció dels maltractaments a la gent gran* [amb Maribel Bella i Sònia Pallarès]. Lleida: Consell Comarcal del Solsonès, 2013.
- *Tota aquesta gent*. Barcelona: Edicions 62, 2014.

Teatre

- *...I Nora obrí la porta*. Barcelona: Revista Entreacte, 1990.
- *Còmplices*. Alzira: Bromera, 2004.
- *La visita*. Alzira: Bromera, 2012.
- **Obres inèdites estrenades**

Infantil i juvenil

- *El secret d'en Toni Trull*. Barcelona: Barcanova, 1986.
- *Raquel*. Barcelona: Columna, 1992; 26a ed. 2007.
- *Joel*. Barcelona: Columna, 1996; 4a ed. 2005.
- *De nom, Emili*. Barcelona: Columna, 1998.
- *El Jordi i la sargantana*. Barcelona: Columna, 2000.
- *Trià de contes*. Barcelona: Columna, 2001.
- *Dora diu que no*. Alzira: Bromera, 2006.
- *Els ulls de l'assassí*. Alzira: Bromera, 2006.
- *Missatges a la biblioteca*. Barcelona: Actar, 2007.
- *El meu germà Pol*. Alzira: Bromera, 2008.
- *Llir entre cards*. Alzira: Fundació Bromera, 2014.
- *Tzoé*. Alzira: Bromera, 2015.

Crítica literària o assaig

- *El món de Toni Miró*. València: Edicions de La Guerra, 1989.
- *Sobre el nacionalisme (Carta al meu nét)*. Barcelona: Columna, 2000.
- *Si em necessites, xiula*. Barcelona: Edicions 62, 2005.
- *Ciudadanes: ruta de les dones de Barcelona, l'Hospitalet, Sant Adrià*. Barcelona: Institut Municipal de Paisatge Urbà de l'Aj. de Barcelona, 2006.
- *Adéu, Boadella*. Barcelona: Mina, Col. l'Arquer, 2008.
- *Cartes d'independència a la vora d'una tassa de te* [amb Patrícia Gabancho]. Barcelona: A Contra Vent, 2011.

Guions

- *El mossèn*. Ràdio: Catalunya Ràdio, 1988.
- *El braçale*. Ràdio: Catalunya Ràdio, 1989.
- *La granja* [amb altres autors]. Televisió: DCO i TV3, 1989-1990 (dins del programa "La vida en un xip")
- *La ràdio i el cotxe*. Ràdio: Catalunya Ràdio, 1993.

Premis

- Premi Víctor Català (1978): *És quan miro que hi veig clar*.
- Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians de narrativa (1985): *Ídols*.
- Premi de la Crítica Serra d'Or (1993): *Històries perverses*.
- Premi Sant Jordi (1993): *La salvatge*.
- Premi València de Literatura (1995): *La innocent*.
- Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians de narrativa (1999): *El professor de música*.
- Creu de Sant Jordi. Generalitat de Catalunya, 1999.
- Premi Andròmina de narrativa-Premis Octubre (2001): *Hum... Rita! L'home que ensumava dones*.
- Premi APPEC (Associació de Publicacions Periòdiques en Català) (2002).
- Porrot d'Honor de les Lletres Valencianes de l'Ajuntament de Silla (2002).
- Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians d'assaig (2004): *En legítima defensa*.
- Premi Ciutat d'Alzira (2007): *El meu germà Pol*.
- Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians d'assaig (2009): *Adéu, Boadella*.
- Premi Trajectòria de la Setmana del Llibre en Català (2009).
- Premi Pompeu Fabra de la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya (2009).
- XXXII Premi Joanot Martorell de narrativa (2010): *Amor meva*.
- Premi de Teatre Ciutat d'Alcoi (2011): *La visita*.
- Miquelet d'Honor (2012): per la seva tasca en la defensa de la llengua i la cultura del País Valencià.
- Filla Predilecta i Medalla d'Or d'Alcoi (2013).
- Premi Jaume Fuster dels Escriptors en Llengua Catalana (2013).
- Premi Ciutat d'Alzira-Fundació Bancaixa de Narrativa Juvenil (2014): *Tzoé*.

«¿T'imagines la vida sense ell?» escriu la Mercè en el seu diari mentre pateix la submissió i la humiliació constants a què la sotmet el seu marit, un home que sense transgredir la llei converteix el dia a dia de la seva dona en un autèntic infern. Trenta anys després, en Mateu, el fill d'aquest matrimoni, troba el diari que va escriure la seva mare i descobreix, horroritzat, una versió sobre els seus ascendents que desconeixia i, sobretot, la solució que va decidir adoptar la seva mare per posar fi als seus patiments .

La Mercè no sabia com va començar a sentir-se dominada pel Llorenç. Poques vegades la pegava, però la humiliava i l'atemoria sense treva. De mica en mica, anà jugant amb la idea de deslliurar-se'n. A poc a poc, planejà el crim perfecte. I durant trenta anys ningú va sospitar de quins havien estat els seus plans, fins que ara el seu fill els ha descobert. Jutjar-la, però, és tan difícil.

"Es va inclinar i em va xiuxiuejar a l'orella: "Perdona'm, eh? Quan un home té problemes, la seva dona li ha de donar suport", i el molt malànima m'ha somrigut com un nen que hagués fet una entremaliadura. Una pallissa pel seu mal humor i perdona'm. Si hagués pogut, l'hauria mort allà mateix, encara retuda pel part, mirant aquell bé de Déu de fill que, per desgràcia meva, també era fill d'ell. Era la primera vegada que ho pensava: t'imagines la vida sense ell?"